

Mediji

Tehnoloģiju komplekts mediju
patēriņā

Renārs Felcis

LU SZF SPPI

Liepājas 25. starptautiskā
zinātniskā konference
AKTUĀLAS PROBLĒMAS
LITERATŪRAS UN
KULTŪRAS PĒTNIĒCĪBĀ
2019. gada 14.–15. martā

Patēriņš

Turpmāk

Tehnoloģiju
komplekts

FLPP
FUNDAMENTĀLIE UN
LIETĪŠĶIE PĒTĪJUMU
PROJEKTI

Mediju patēriņš

Metode: sekundāro datu
analīze, NEPLP un
Latvijas Fakti:
"Pētījums par Latvijas
iedzīvotāju interesēm,
dienaskārtību un
uzticēšanos medijiem"

Mediju
lietošanas
regularitāte

Regularitāte
sociālajās
grupās

Masu mediju lietošanas regularitāte

7 masu mediji:

- Televīzija
- Radio
- Interneta ziņu portāli
- Sociālie mediji (kā piem., youtube, facebook, twitter u.tml.)
- Preses izdevumi (drukātā vai online veidā)
- Audio straumēšanas pakalpojumi (kā, piem., spotify u.tml.)
- Video satura straumēšanas pakalpojumi, arhīvi (kā, piem., netflix u.tml.)

Regularitāte:
oriģināli

Regularitāte:
biežums

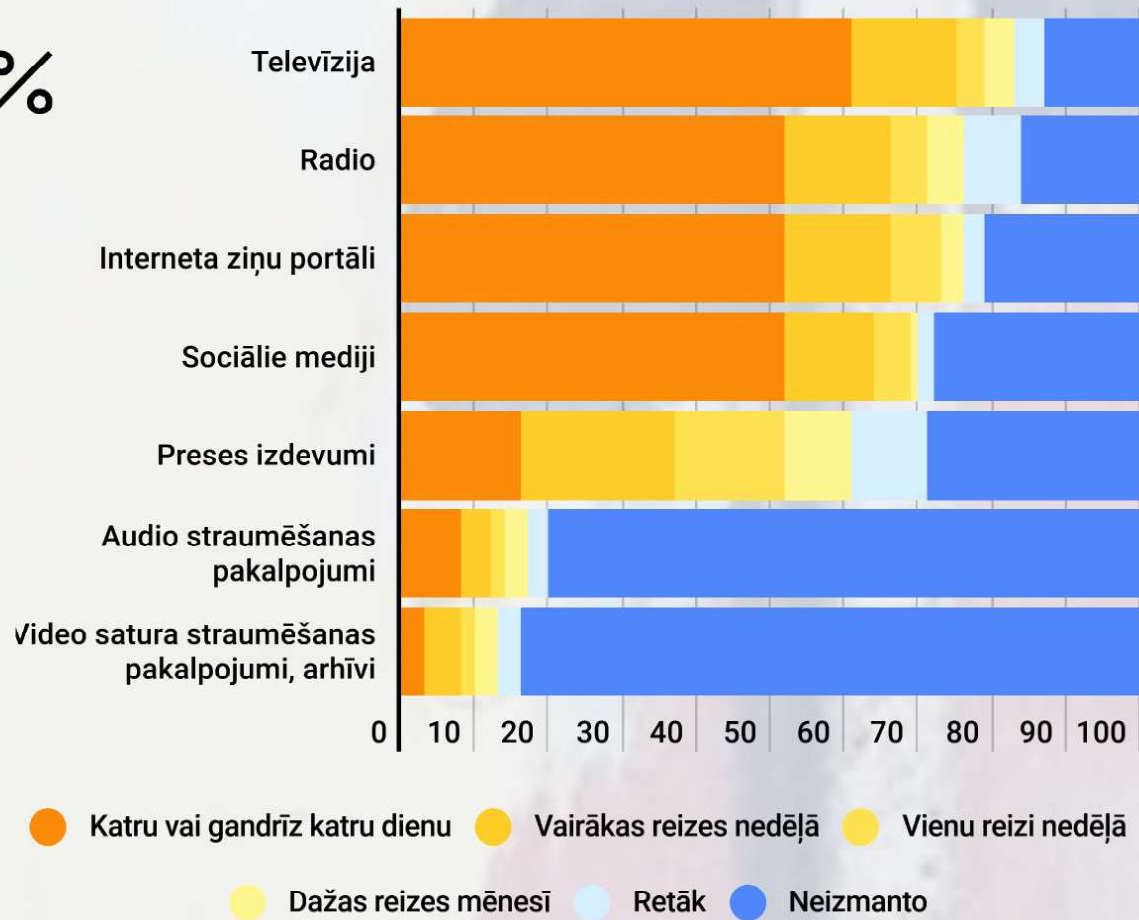
Regularitāte:
intensitāte

Masu mediju
komplekti +
regularitāte

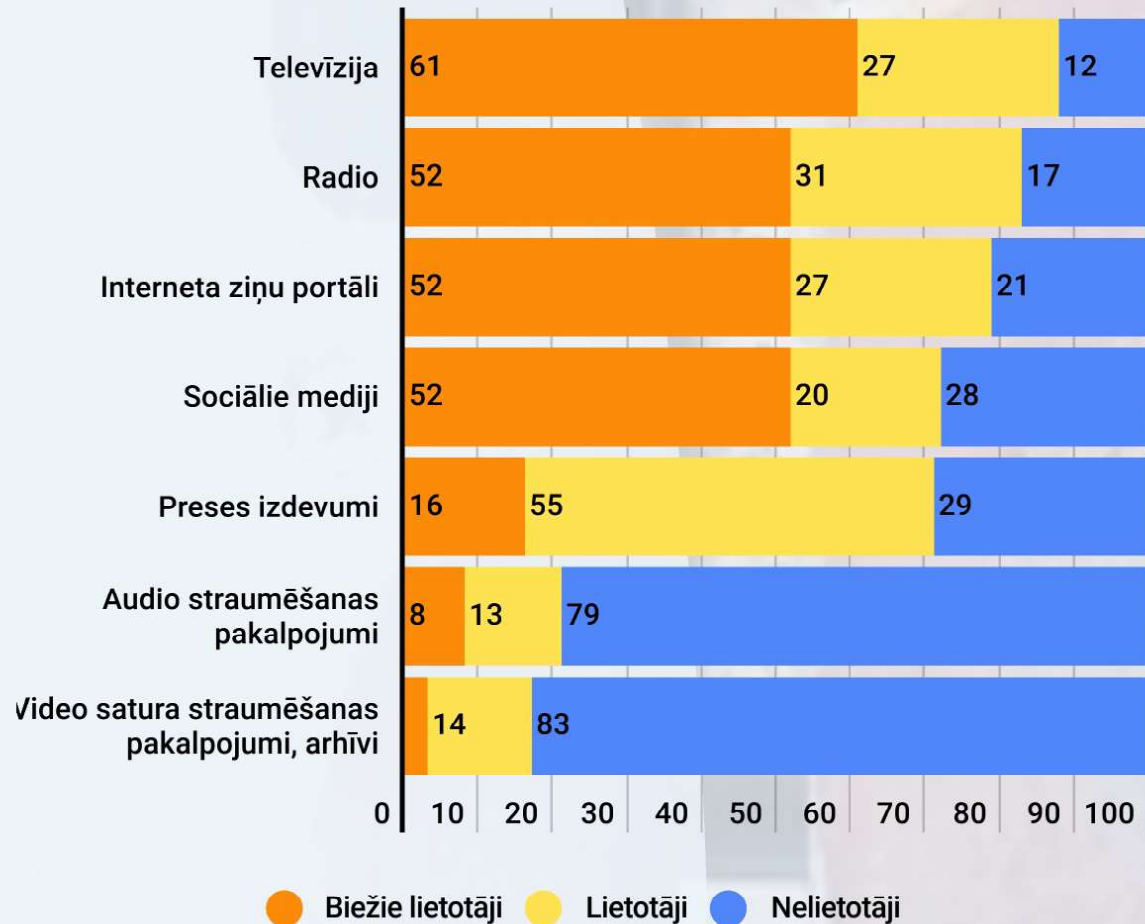
Lietošanas regularitāte: oriģinālā skala

%

Lietošanas regularitāte: intensitāte

%

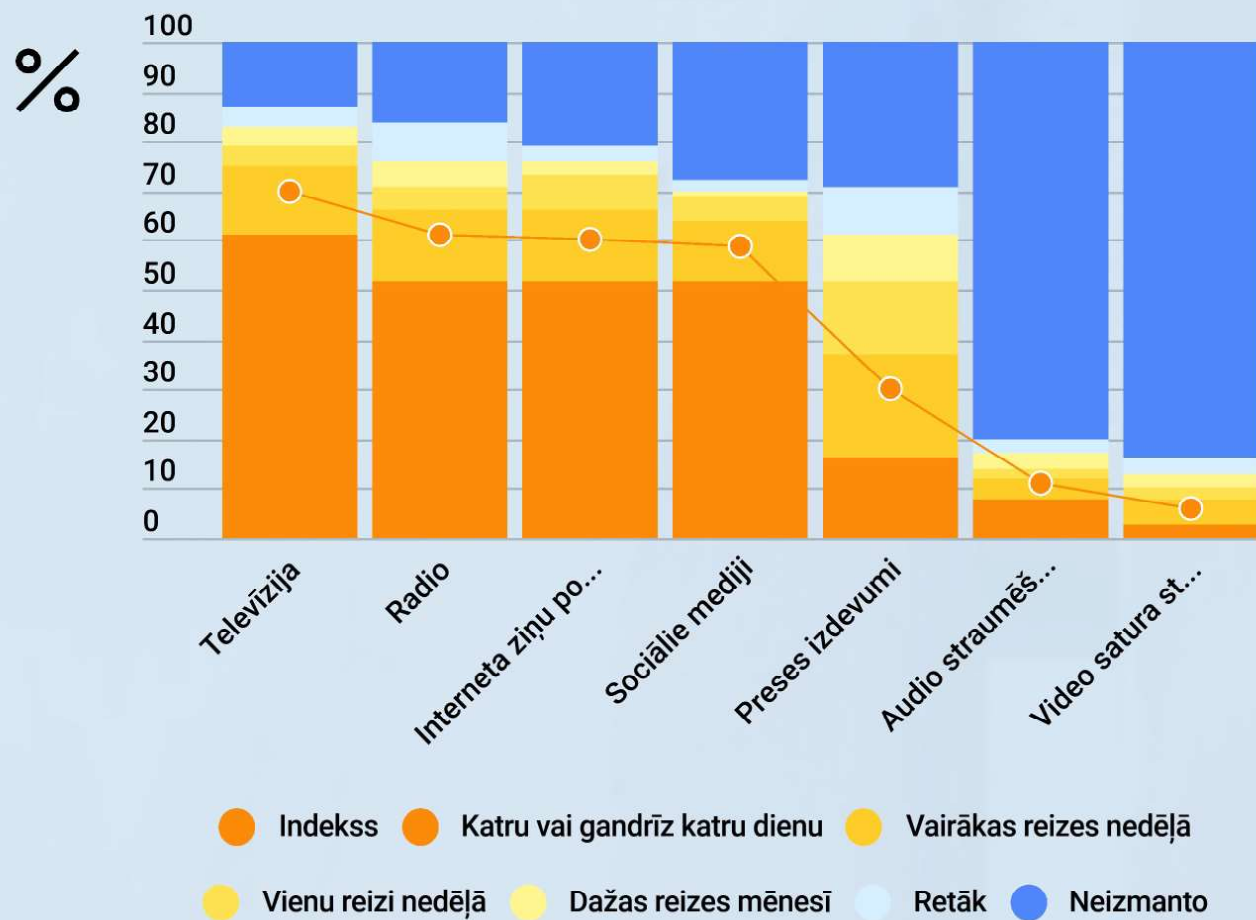

Regularitāte: biežuma skalā

Normalizēts (0-100), atbilstoši nekad-katru dienu vai gandrīz katru dienu
Disproporcionāli biežajiem lietotājiem

Regularitāte: biežuma skalā + indekss

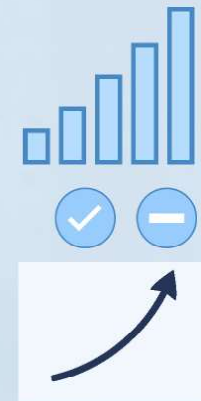

Mediju komplekti - fakts vai intensitāte?

Oriģināli - rangu skala no nekad līdz katru dienu

Papildus:

- Biežums - bieži lieto / lieto / nelieto
- Fakts - lieto / nelieto
- (Pilnā) intensitāte - oriģinālās skalas pārlikšana uz lineāru skalu

Pilnajā intensitātē - Pīrsona korelāciju koeficienti

Oriģinālajā skalā, biežumu un faktu apvienojumos - Hī kvadrāta testi

Mediju komplekti - fakts un regularitāte

Pēc fakta (izmanto/neizmanto) - mazāk saistību

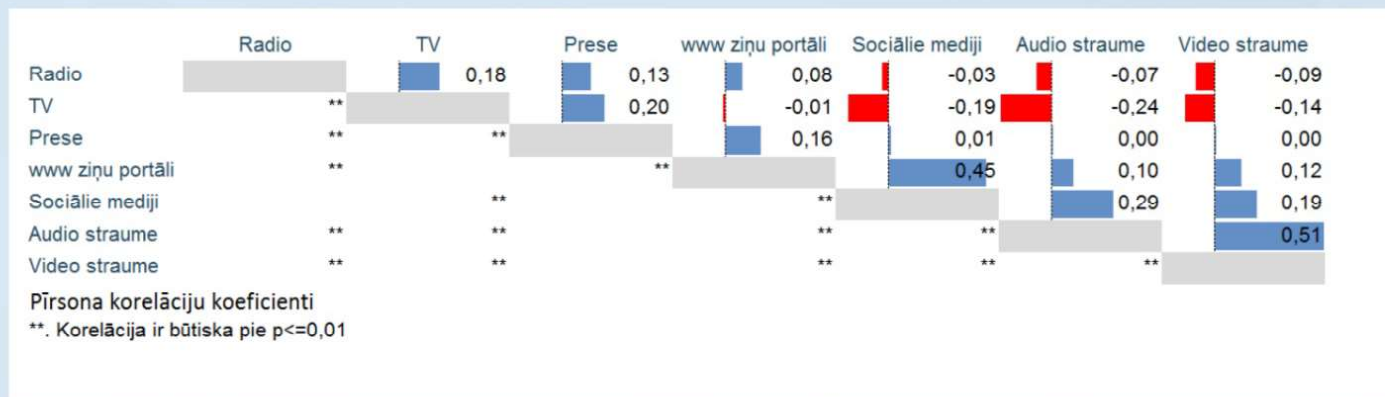
Regularitāte - līdzīgi kā intensitāte

Oriģinālā un biežuma skalas rada līdzīgus rezultātus

Biežuma skala: biežie lietotāji, lietotāji un nelietotāji - kā optimālā

Mediju komplekti - intensitāte

- TV, radio, prese, kā arī radio+ziņu portāli, prese+ziņu portāli
- Interneta ziņu portāli, sociālie mediji, audio un video
- Interneta ziņu portālu intensitāte ir saistīta ar gandrīz visiem citiem (izņemot TV), bet būtiski tikai ar sociālajiem medijiem
- Divas "pretējas plūsmas" - biežs TV un reti sociālie mediji, audio, video un otrādi - reti TV un bieži sociālie mediji, audio, video

Mediju lietošanas biežums sociāli demogrāfiskajās grupās

ir statistiski nozīmīgas atšķirības, hī kvadrāta vērtības <0,05

Biežie lietotāji,
lietotāji, nelietotāji

	Radio	TV	Prese	Ziņu portāli	Soc.mediji	Audio	Video	
Dzimums	☒	☒	☒	☒		☒	☒	
Vecums	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
Tautība 1	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
Tautība 2	☒		☒	☒	☒	☒	☒	☐
Valoda ģimenē	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
Izglītība	☒	☒	☒	☒	☒			
Ienākums	☒	☒		☒	☒	☒		
Strādā / nestrādā	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
Nodarbošanās	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐
Cilvēku skaits ģimenē		☒		☒	☒	☒	☒	
Bērni līdz 15 g.v.		☒		☒	☒	☒	☒	
Bērni līdz 6 g.v.				☒	☒			
Bērni no 7 līdz 15 g.v.				☒	☒			
Dzīvesvieta				☒	☒			
Reģions			☒	☒	☒	☒	☒	

Citi
dalījumi

Kopumā

Oriģinālā skala

- Vecums (vecuma grupas)
- Valoda ģimenē (latviešu/krievu/cita)
- Nodarbošanās (skolēni/studenti - pensionāri)

- Reģions (6 grupas)

Pēc fakta

- Vecums (vecuma grupas)
- Valoda ģimenē (latviešu/krievu/cita)
- Nodarbošanās (skolēni/studenti - pensionāri)

- Tautība (latvieši/citi)

Kopumā: vecums, valoda, darbs

- Vecuma grupas
- Valoda ģimenē (latviešu/krievu/cita)
- Skolēni/studenti - pensionāri

- Interneta ziņu portāli
- Sociālie mediji (kā piem., youtube, facebook, twitter u.tml.)

Patēriņš =
maņas +
tehnoloģijas

Teorija

"Jebkura inovācija
apdraud pastāvošās
organizēšanās
līdzsvaru"
(McLuhan, 1994/1964,
p.251)

Makluens

Atkarībā no tā, kuras maņas ir tehnoloģiski paplašinātas vai "autoapmutētas", ir paredzama "noslēgšana" jeb līdzsvara meklēšana starp citām maņām (44)

Mūsu nervu sistēmas pirmais paplašinājums - runāta vārda masu mediji noveda pie otrā centrālās nervu sistēmas paplašinājuma - elektriskajām tehnoloģijām (269)

McLuhan, M. (1994/1964). Understanding Media. The Extensions of Man

Tehnoloģiju
komplekts: mediji +
ierīces

Rīki = ierīces
+ rīcība

Sociālās
grupas

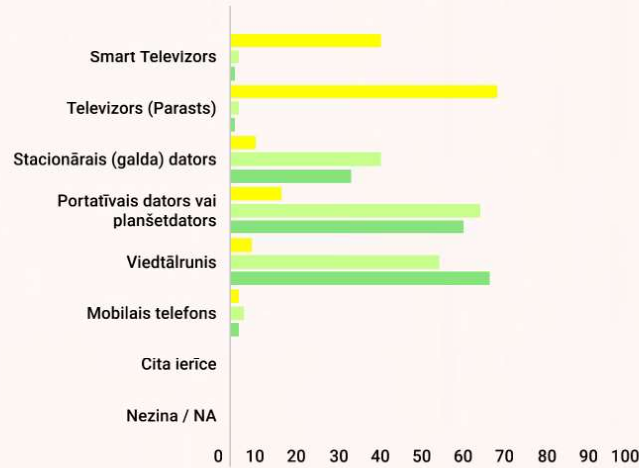
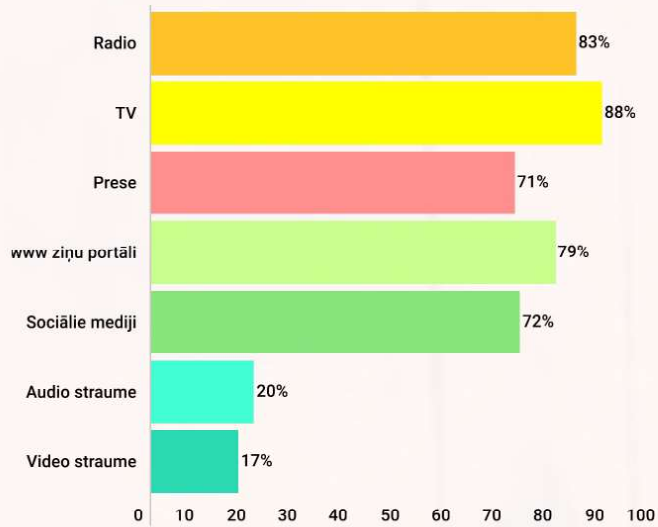
Atgriežoties
pie
intensitātes

Ierīces & mediji

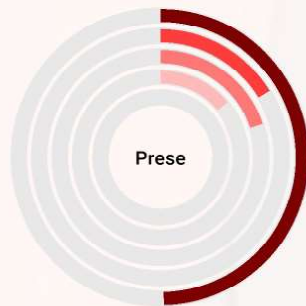
Dažādas bāzes mediju patēriņā:
biežais TV un retā straumēšana

No visām ierīcēm uz ierīcēm komplektiem (>3%, ~>n=50)

Visas ierīces

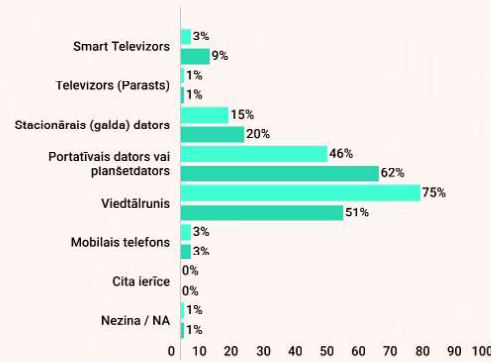

Radio:
85% - radio aparāts
13% - viedtālrunis
5% - auto
5% - stacionārais dators
u.c.

● Drukātus ● Internetā: stacionārais (galda) dators
● Internetā: portatīvais dators vai planšetdators ● Internetā: viedtālrunis
● Nezina / NA

● TV, n=1346 ● Interneta ziņu portāli, n=1216 ● Sociālie mediji, n=1109

● Audio straumēšana, n=312 ● Video straumēšana, n=255

3 ierīces:
portatīvais dators vai viedtālrunis, retāk stacionārais dators

Ierīces komplektiem

	Radio	TV	Ziņu portāli	Soc. Mediji	Audio	Video
Smart Televizors	✗	✓	✗	✗	✗	✗
Televizors (parasts)	✗	✓	✗	✗	✗	✗
Radio aparāts	✓					
Stacionārais (galda) dators	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Portatīvais dators vai planšetdators	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Viedtālrunis	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Mobilais telefons	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Citur, automašīnā	✓					
	Prese					
Drukātus	✓					
Internetā: stacionārais (galda) dators	✓					
Internetā: portatīvais dators vai planšetdators	✓					
Internetā: viedtālrunis	✓					

No visām ierīcēm uz ierīcēm komplektiem (>3%, ~n=50)

- pašas tipiskākās ierīces audio un video & TV parastā funkcionalitāte
- bez parastā mobilā telefona
- noteiktas atbildes (bez "cits", "NA")
- no 42 iespējamajām noteiktām kombinācijām uz 26

Kopējie komplekti

68% kombinācijas

- Audio, video viedtālrunis, portatīvais
- Prese, sociālie mediji, ziņu portāli galda datorā
- Ziņu portāli, sociālie mediji portatīvajā datorā
- Ziņu portāli, sociālie mediji viedtālrunī (ne drukāta prese)
- Viens vai otrs TV - smart vai parasts
- TV - visur citur
- Audio, video galda datorā
- Radio - portatīvajā datorā vai viedtālrunī
- Prese - portatīvajā datorā vai viedtālrunī
- Radio aparāts (vs. mašīnā)

Universāli
Viens vai otrs TV;
Radio - radioaparātā vai mašīnā,
izņemot pensionārus, kuriem radio
radioaparātā + drukāta prese
Ziņu portāli, sociālie mediji viedtālrunī,
izņemot 45-64gv, kuriem arī prese

Vecuma grupas

- Jaunākām paaudzēm - "lielāki" komplekti, vecākām paaudzēm - "sadrumsalotāk"
-
- 16-34 gadi - galda datorā - prese, sociālie mediji, ziņu portāli un arī audio, video
- 35-44 gadi - audio, video - galda, portatīvais dators, viedtālrunis
- 35-44 gadi - TV datoros + radio datoros (citām grupām, izņemot pensionāriem radio datoros)
- 45-64 gadi - viedtālrunī ne tikai ziņu portāli, sociālie mediji, bet arī **prese**
- 55+ gadi - audio, video straumēšana "zūd", 65+ gadi - praktiski neeksistē
-
- 16-34 gadi - drukāta prese + radio viedtālrunī

Valoda ģimenē

Vairāk kopīgā:

- prese + ziņu portāli + sociālie mediji portatīvajā datorā
- prese + ziņu portāli + sociālie mediji galda datorā
- viens vai otrs TV
- TV - citā veidā (galda dators + portatīvais dators + viedtālrunis)

Intensitātes indeksi

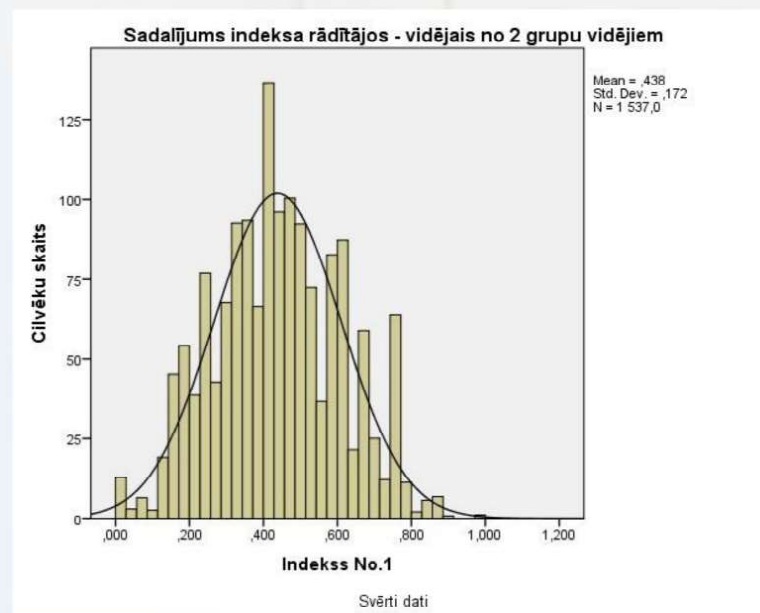
Indekss No.1: TV, radio, prese un ziņu portāli, sociālie mediji, audio, video

Indekss No.2: TV, radio un prese un ziņu portāli, sociālie mediji, audio, video

**Indekss
No.1**

**Indekss
No.2**

Indekss No.1

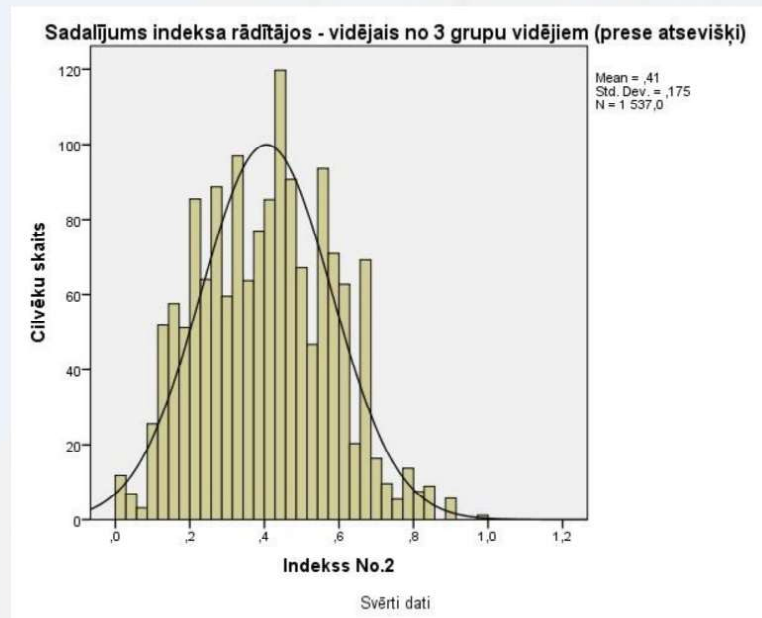

Būtiskas
atšķirības
sociālajās
grupās

Korelē ar sociāli demogrāfiskajām grupām, bet vai ar komplektiem?

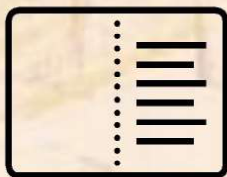
Intensīvie lietotāji = jaunās ģimenes (25-34 gadi; nepilngadīgi bērni dažādos vecumos), strādājošie, latviski runājošie, augsta izglītība, ienākumi; tālāk lauku virzienā

Indekss No.2

Ir!

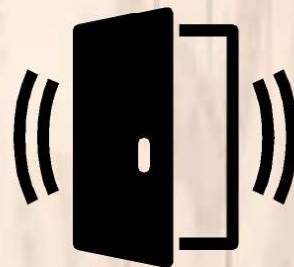
Kas?
Ko?

Turpmākie soļi

ledzīvotāju aptauja

Kā? Kad?
Kur?

Anketas
kopējā
ideja

Anketas kopējā loģika

Adjustment of the various factors of
personal and social life to the new
extensions

(McLuhan, p.64)

Mediji

Tehnoloģiju komplekts mediju
patēriņā

Renārs Felcis

LU SZF SPPI

Liepājas 25. starptautiskā
zinātniskā konference
AKTUĀLAS PROBLĒMAS
LITERATŪRAS UN
KULTŪRAS PĒTNIECĪBĀ
2019. gada 14.–15. martā

Patēriņš

Turpmāk

Tehnoloģiju
komplekts

FLPP
FUNDAMENTĀLIE UN
LIETĪŠĶIE PĒTĪJUMU
PROJEKTI

